

Dünya Sermaye Piyasalarında Güncel Gelişmeler

Aslı SELÇUK - Aslı Selçuk Danışmanlık Kurucu & CEO - TÜYİD Yönetim Kurulu Üyesi

Dünya sermaye piyasalarında şirketlerin sermaye kullanımından raporlama yükümlülüklerine, kurumsal yönetimden yatırımcıların piyasalara erişimine kadar pek çok alanda yeni adımlar atılıyor. Bu gelişmeler bir yandan yönetim kurullarının sermaye ve gözetim sorumluluklarını artırırken, diğer yandan yatırımcıların şirket kararlarını daha sağlıklı değerlendirmesine ve piyasaya erişimine yeni olanaklar sunuyor.

Japonya[1]: Sermaye verimliliği ve kaynak kullanımında yönetim kurullarının rolü

Tokyo Borsası, Mart 2023'te halka açık şirketlere yönelik bir çağrı yayımlayarak sermaye maliyetlerini ve hisse fiyatlarını dikkate alan bir yönetim anlayışı benimsemelerini istedi. Şirketlerden mevcut durumlarını yönetim kurulu düzeyinde değerlendirmeleri, sermaye verimliliğini artırmaya yönelik planlarını kamuoyuyla paylaşmaları ve bu planların uygulanmasında kaydedilen ilerlemeyi yatırımcılara açıklamaları talep edildi.

28 Nisan 2026'da bu talebin kapsamı güncellendi ve sermaye kullanımına ilişkin beklentiler somutlaştırıldı. Tokyo Borsası, şirketlerden orta ve uzun vadeli büyüme stratejilerini ve sermayelerini hangi önceliklere göre kullanacaklarını açıkça ortaya koymalarını istedi. Bu kapsamda AR-GE, insan kaynağı ve kapasite yatırımlarının yanı sıra şirketlerin faaliyet alanlarına yönelik yatırım kararları, temettü politikaları ve hisse geri alımları da değerlendiriliyor.

Güncellemede özellikle bu kararların yönetim kurulu düzeyinde ele alınması ve yönetim kurullarının sermaye kullanımını etkin biçimde gözetmesi gerektiği vurgulandı.

Tokyo Borsası, 12 Ağustos 2026'da konuya ilişkin iki araştırmanın sonuçlarını açıkladı.

- *İlk araştırmaya* 682 halka açık şirket katılarak kurumsal yatırımcılardan beklentilerini paylaştı.
- İkinci araştırmada ise 43 kurumsal yatırımcıdan 74 temsilci, sermaye maliyeti ve şirket değerlemesi konusunda anlamlı ilerleme kaydettiğini düşündükleri toplam 300 şirketi değerlendirdi.

Tokyo Borsası, yatırımcıların olumlu değerlendirdiği şirketleri ve bu değerlendirmelerin gerekçelerini yayımlayarak diğer şirketlere somut örnekler sundu.

27 Ekim 2026'da yayımlanan son değerlendirmede Tokyo Borsası, uygulamayı aktif biçimde sürdüren şirketlerin sermaye kârlılıklarında ve piyasa değerlemelerinde iyileşmeler gözlendiğini açıkladı. Borsa, önümüzdeki dönemde şirketlerin kendi koşullarına uygun sermaye kullanım planlarını geliştirmelerini ve yatırımcı görüşlerini bu süreçlere daha etkin biçimde dahil etmelerini desteklemeye devam edeceğini belirtti.

---

[1]Tokyo Stock Exchange, Action to Implement Management That Is Conscious of Cost of Capital and Stock Price, 31 Mart 2023 ve 28 Nisan 2026 güncellemesi.https://www.jpx.co.jp/english/equities/follow-up/02.html

Tokyo Stock Exchange, Results of Survey of Institutional Investors on Companies Demonstrating Meaningful Progress, 12 Ağustos 2026. https://www.jpx.co.jp/english/corporate/news/news-releases/1020/20260812-01.html

Tokyo Stock Exchange, Management That Is Conscious of Cost of Capital and Stock Price: Situation in the Fourth Year and Future Approaches, 27 Ekim 2026. https://www.jpx.co.jp/english/corporate/news/news-releases/1020/20261027-01.html

Birleşik Krallık[2]: Yönetim kurullarının iç kontrollere ilişkin sorumluluğu

Birleşik Krallık Finansal Raporlama Konseyi (Financial Reporting Council – FRC), Ocak 2024'te Birleşik Krallık Kurumsal Yönetim Kodu'nu (UK Corporate Governance Code) güncelledi. Yeni hükümler 2025 hesap döneminden itibaren devreye alınırken yönetim kurullarının iç kontrollere ilişkin sorumluluklarını artıran 29. madde 2026 hesap dönemi itibarıyla yürürlüğe girdi.

Yeni düzenleme, yönetim kurullarının şirketin önemli iç kontrollerinin (material controls) etkinliğini yılda en az bir kez değerlendirmesini ve bilanço tarihi itibarıyla bu kontrollerin etkinliğine ilişkin yıllık faaliyet raporunda beyanda bulunmasını öngörüyor.

Değerlendirme kapsamında şirketlerin finansal işlemlerine, operasyonel faaliyetlerine, raporlama süreçlerine ve mevzuata uyumuna ilişkin iç kontroller ele alınıyor. Düzenlemeye göre hangi kontrollerin şirket açısından önemli olduğuna yönetim kurulu karar veriyor. Yönetim kurulunun bu kontrolleri nasıl izlediğini, etkinliklerini nasıl değerlendirdiğini ve tespit ettiği önemli eksiklikler için hangi önlemleri aldığını da yıllık faaliyet raporunda açıklaması gerekiyor.

2026 hesap dönemine ilişkin ilk beyanlar 2027'de yayımlanacak yıllık raporlarda yer alacak. Yeni düzenlemeyle yönetim kurullarının iç kontrollerin etkinliğine ilişkin değerlendirmelerini doğrudan yatırımcılarla paylaşmaları sağlanıyor.

Bunun yanı sıra FRC, Mart 2026'da yayımladığı rehberle Kurumsal Yönetim Kodu'nun (Corporate Governance Code) temelini oluşturan "uy ya da açıkla" yaklaşımı kapsamında şirketlerden beklenen açıklamaları ayrıntılandırdı. Rehbere göre şirketlerin düzenlemede yer alan bir hükme uymamaları durumunda bunun nedenlerini, benimsedikleri alternatif uygulamayı ve bu uygulamanın şirket açısından neden uygun olduğunu açıkça ortaya koymaları gerekiyor.

Avrupa Birliği[3]: Sürdürülebilirlik raporlamasında kapsamlı sadeleştirme

Avrupa Komisyonu, 3 Temmuz 2026'da Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nın (European Sustainability Reporting Standards – ESRS) sadeleştirilmiş versiyonunu kabul etti.

Avrupa Birliği'nin Omnibus I paketi kapsamında hazırlanan değişikliklerle şirketlerin raporlama yükümlülüklerinin sadeleştirilmesi, yatırımcılar açısından önemli bilgilerin korunması ve raporlama maliyetlerinin azaltılması hedefleniyor.

Yeni düzenlemeyle şirketlerin raporlamakla yükümlü olduğu veri sayısı önemli ölçüde azalırken; isteğe bağlı açıklamalar da dahil edildiğinde bu düşüş %70'i aşıyor. Tekrarlanan açıklamalar kaldırılıyor ve şirketlere belirli bilgilerin raporlanmasında daha fazla esneklik tanınıyor. Avrupa Komisyonu, değişikliklerin şirket başına raporlama maliyetlerini %30'dan fazla azaltmasını bekliyor.

Sürdürülebilirlik raporlaması yükümlülüğüne tabi şirketlerin kapsamı da daraltılıyor. Böylece zorunlu raporlamanın daha büyük şirketlere odaklanması amaçlanıyor.

Küçük ve orta ölçekli işletmeler açısından önemli bir diğer gelişme ise gönüllü raporlama standardı. Bu standart, büyük şirketlerin ve finans kuruluşlarının tedarik zincirlerindeki daha küçük işletmelerden talep edebilecekleri sürdürülebilirlik bilgilerinin kapsamını belirliyor.

---

[2] Financial Reporting Council, UK Corporate Governance Code 2024, 22 Ocak 2024. https://www.frc.org.uk/library/standards-codes-policy/corporate-governance/uk-corporate-governance-code/

Financial Reporting Council, Improving the Quality of 'Comply or Explain' Reporting, Mart 2026. https://www.frc.org.uk/news-and-events/news/2026/03/frc-publishes-guidance-to-help-investors-and-advisors-recognise-the-value-of-flexible-governance-reporting/

[3] European Commission, Commission Adopts Revised Sustainability Reporting Standards, 3 Temmuz 2026. https://finance.ec.europa.eu/news/commission-adopts-revised-sustainability-reporting-standards-2026-07-03_en

Raporlama yükümlülüğüne tabi büyük şirketler, tedarik zincirlerindeki daha küçük işletmelerden gönüllü standardın ötesinde bilgi talep edemeyecek.

3 Temmuz'da kabul edilen standartlar, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Birliği Konseyi'nin inceleme sürecinin tamamlanmasının ardından devreye alınacak.

Suudi Arabistan[4]: Yabancı yatırımcıların ana pazara erişimi

Suudi Arabistan Sermaye Piyasası Kurulu (Capital Market Authority – CMA), 1 Şubat 2026'da yürürlüğe giren düzenlemeyle yabancı yatırımcıların ana pay piyasasına doğrudan erişimini genişletti.

Yeni düzenlemeyle yabancı yatırımcıların doğrudan yatırım yapabilmeleri için uygulanan nitelikli yabancı yatırımcı (Qualified Foreign Investor – QFI) statüsü kaldırıldı. Böylece daha önce belirli finansal ve kurumsal yeterlilik koşullarını karşılamaları gereken yabancı yatırımcıların tamamına ana pay piyasasında doğrudan yatırım yapma imkânı tanındı.

Ayrıca yabancı yatırımcıların hisselere doğrudan sahip olmadan yatırım yapmalarını sağlayan swap anlaşmalarına ilişkin özel düzenlemeler de kaldırıldı.

Suudi Arabistan Borsası (Tadawul) verilerine göre Ekim 2026 itibarıyla yabancı yatırımcıların sahip olduğu hisselerin toplam değeri yaklaşık 429 milyar Suudi riyaline (114 milyar ABD doları) ulaşıyor. Bu tutar, borsada işlem gören şirketlerin toplam piyasa değerinin %4,7'sini oluşturuyor.

CMA, düzenlemeyle uluslararası yatırımcı tabanını genişletmeyi, yabancı sermaye girişlerini artırmayı ve piyasa likiditesini güçlendirmeyi hedefliyor.

Singapur[5]: Hisse senetlerinde asgari lot miktarı

Singapur Borsası (Singapore Exchange – SGX), 5 Ekim 2026'da yüksek fiyatlı hisselerde asgari lot miktarını düşüren yeni düzenlemeyi uygulamaya aldı.

Yeni düzenlemeyle belirli hisselerde daha önce 100 adet olan asgari işlem büyüklüğü 10 hisseye, daha yüksek fiyatlı hisselerde ise tek hisseye kadar indirildi. Böylece örneğin 32 Singapur doları fiyatla işlem gören bir hissede asgari yatırım tutarı 3.200 dolardan 320 dolara düşüyor. SGX, bu değişiklikle özellikle bireysel yatırımcıların yüksek fiyatlı hisselere erişimini kolaylaştırmayı hedefliyor.

Singapur Borsası ayrıca Ekim 2026'da GEMS-MM (Grant for Equity Markets Singapore – Market Making Scheme) adlı piyasa yapıcılığı destek programını başlattı. Program, yeni halka arz edilen şirketlerin hisselerinde ve belirli küçük ve orta ölçekli şirketlerde likiditeyi artırmayı amaçlıyor.

Program kapsamında düzenli alış ve satış kotasyonları sağlayan piyasa yapıcılarına finansal destek ve takas ücreti indirimleri sunuluyor. Böylece özellikle işlem hacmi sınırlı hisselerde alım satımın kolaylaştırılması hedefleniyor.

15. TÜYİD Yatırımcı İlişkileri Zirvesi: Güven ve Değer Mimarı

Bu yıl TÜYİD için de özel bir dönüm noktasını kutlamaya hazırlanıyoruz. **TÜYİD Yatırımcı İlişkileri Zirvesi'nin 15. yılında** 24 Kasım'da Sabancı Center'da bir kez daha bir araya geleceğiz.

Her yıl iş dünyasının liderlerini, yerli ve yabancı kurumsal yatırımcıları, fon yöneticilerini ve yatırımcı ilişkileri profesyonellerini bir araya getiren Zirvemiz, yıllar içinde sermaye piyasalarımızın en önemli buluşmalarından biri hâline geldi.

[4] Capital Market Authority, Opening the Main Market to All Categories of Foreign Investors, Ocak 2026. https://cma.gov.sa/en/MediaCenter/NEWS/Pages/CMA_N_3974.aspx

Saudi Exchange (Tadawul), Weekly Ownership Statistics, 1 Ekim 2026. Verilerin yayımlandığı haftalık istatistiklerin Argaam tarafından aktarılan dökümü. https://tools.argaam.com/en/article/articledetail/id/1941233

[5] Singapore Exchange, Standard Board Lot: Revised Lot Sizes and Implementation, 5 Ekim 2026. https://www.sgx.com/securities/trading

Singapore Exchange, Grant for Equity Markets Singapore – Market Making Scheme (GEMS-MM), Ekim 2026. https://www.sgx.com/securities/trading

Sektörümüzdeki gelişmeleri değerlendirdiğimiz, yeni fikirler ve farklı bakış açılarıyla tanıştığımız, deneyimlerimizi paylaştığımız ve profesyonel ilişkilerimizi güçlendirdiğimiz bu buluşma hepimiz için ayrı bir değer taşıyor.

On beşinci yılımız bizim için bir yıl dönümünden çok fazlasını ifade ediyor.

Zirvemizin yıllar içinde sermaye piyasalarımıza kattığı değer, büyüyen yerli ve yabancı katılımcı kitlesi ve güçlendirdiği mesleki dayanışma hepimiz için büyük bir gurur kaynağı.

Bu yıl "**Güven ve Değer Mimarı**" temasıyla gerçekleştireceğimiz Zirvemiz için birbirinden değerli konuşmacıları ağırlayacağımız, deneyim ve fikirlerimizi paylaşacağımız, bir arada olmanın keyfini çıkaracağımız ve başarılı uygulamaları ödüllendireceğimiz ilham verici bir program hazırladık.

15. yılımızın gurur ve heyecanını sizlerle paylaşmak için 24 Kasım'da sizleri de aramızda görmekten büyük mutluluk duyacağız.

15. TÜYİD Yatırımcı İlişkileri Zirvesi

24 Kasım 2026, Salı

Sabancı Center, İstanbul